

Türkiye’de Telif Hakları İhlalleri: Yargıtay Kararları Çerçevesinde Bir Değerlendirme

Copyright Infringements in Turkey: An Evaluation within the Framework of Supreme Court Decisions

Metin TURAN* ve Bülent YILMAZ**

Öz

Makalede, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nda (FSEK) yer alan ve cezai hükümler içeren maddeler çerçevesinde telif uygulamalarındaki sorunlar incelenmiştir. Makale kapsamında veri tabanlarında bulunan 2000 yılı ve sonrası Yargıtay Kararları, FSEK’in 71, 72 ve 81’inci maddeleri öncelikli olmak üzere, konu ile ilgili diğer maddeleri de değerlendirilmiş ve telif hakları ile ilgili mezkûr kanun maddeleri çerçevesinde telif ihlallerinin hangi alanlarda yoğunlaştığı ve hangi sıklıkla gerçekleştiği yani frekansları gibi sonuçlar elde edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, ihlallerin ya da sorunların büyük çoğunluğunun bandrol uygulamaları (%71) konusunda olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Telif hakları ihlalleri, Yargıtay Kararları, İçerik analizi

Abstract

In this article, issues of copyright applications within the scope of the provisions which are in the Law On Intellectual and Artistic Works (FSEK) and contain criminal articles were examined. In the framework of the study, Supreme Court’s Decisions dating to 2000 and after, which located in databases, particularly FSEK’s 71, 72 and 81th articles including other articles related, were also evaluated and, results such as copyright infringements, pursuant to before mentioned law’s articles in the scope of copyright, are in which areas intensified and how often occurred, i.e. their frequencies, were given. According to these results obtained, the vast majority of infringements or problems are about banderole (71%).

Keywords: Law on Intellectual and Artistic Works, Copyright infringements, Supreme Court Decisions, Content analysis

* Başmüfettiş, Türkiye Kalkınma Bankası, Ankara. (metin.turan@kalkinma.com.tr)

** Prof. Dr.; Hacettepe Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, Beytepe-Ankara. (byilmaz@hacettepe.edu.tr)

Giriş

Telif hakkı, ilk çağlardan günümüze kadar çeşitli süreçlerden geçmiş, eser sahibinin eseri üzerinde haklarını iddia edebileceği ve koruma sağlayabileceği bir düzenlemedir. İlk ve orta çağlarda, “bir şeyin aslına sahip olan ona da sahip olur” yaklaşımı nedeniyle telif hakkı kavramı söz konusu olmamış, fakat matbaanın icadı ile birlikte eserlerin çoğaltılmaya başlanması telif hakları konusunu gündeme getirmiş, hakların korunması konusunda düzenlemelere ihtiyaç duyulmuştur. Yayınevi mülkiyeti dönemi diye de adlandırılan bu dönemde, bir eserin basım hakkını para ödemek suretiyle kazanan yayınevi eserin mülkiyetini kazanmakta ve imtiyazlar devam ettikçe baskı sayılarını arttırılabilmekteydi. Böylece, eser sahibinin hiç olmayan haklarını tamamen ortadan kaldırmıştır. (Tekinalp, 2005, s. 82).

Kanunlaştırma açısından, 1709’da kabul edilen “Kraliçe Anne Kanunu” (The Statute of Anne) eser sahiplerine koruma sağlayan ilk kanun olarak dünya telif haklarında önemli bir yere sahiptir. Daha sonra, yazarın (eser sahibi) haklarını temel alan ilk yasa olan ve 1789 Fransız İhtilali’nden sonra (1791) yayımlanan Fransız Telif Hakları Kanunu (droit d’auteur) eser sahibine 10 yıllık koruma sağlamak suretiyle telif korumasını süreye bağlamıştır (Telif Hakları Genel Müdürlüğü [THGM], 2012).

Geniş anlamda fikri mülkiyet haklarını oluşturan patent, marka ve tasarım gibi sınai hakların modern anlamdaki doğumu “Sanayi Devrimi” ile ilişkilendirilmektedir (Suluk ve Nal, 2012, s. 23). Bilim-teknoloji ve özellikle dünya ekonomi politikalarını etkileyen bu devrim, devletlerin bilim ve teknoloji ile daha çok meşgul olmalarına neden olmuş (Yılmaz ve Dalkıran, 2012, s. 58), hatta fikri hakların özellikle de sınai hakların korunması zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır.

Toplumlar, gelişimlerinde önemli unsurlardan birisi olan düşünce özgürlüğü sayesinde, daha çok ve daha özgün eser üretebilmekte, bu durum ait olunan toplumun maddi ve manevi açıdan diğer toplumlara göre daha hızlı gelişmesinde kolaylıklar sağlamaktadır (Çakmak ve Yılmaz, 2012, s.419). Günümüzde modern toplumları antidemokratik toplumlardan ayıran düşünce ya da düşünceyi ifade edebilme özgürlüğü hemen hemen her anayasa tarafından yazılı olarak güvence altına alınmıştır. 1982 Anayasasının “Kişinin Hakları ve Ödevleri” başlıklı ikinci bölümünün

özellikle 25 ve 26’ncı maddelerinde¹ sırasıyla “Düşünce ve kanaat hürriyeti” ve “Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti” adı altında ifade edilmek suretiyle düşünce özgürlüğü ve devamında yer alan “Bilim ve sanat hürriyeti” başlıklı 27’nci maddesi² ile de fikri mülkiyet konusunda bireylere güvence sağlanmıştır. Ayrıca ifade özgürlüğü ile ilgili Anayasanın bir diğer maddesi de “Basın hürriyeti” başlıklı 28’inci maddesidir³ (T.C. Anayasası, 1982). Hukukumuzdaki fikri haklar ile ilgili bu düzenleme, temelini Birleşmiş Milletler’in 1948 yılında beyan ettiği İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin 27’nci maddesinden⁴ almaktadır (THGM, 2012).

Yukarıdaki yasa metinlerinde de anlaşılacağı gibi telif hakları ya da diğer fikri haklar hukuki düzenlemelerde korunma dayanağını düşünce özgürlüğü kavramından da almaktadır. Eserler, yazarların/eser sahiplerinin büyük uğraşları sonucunda oluşturulmakta ve büyük bir emek ve çaba ürünü olmaktadır. Dolayısıyla, yasal düzenlemeler bu düşünce ürünlerine ilişkin telif haklarının korunması ile ilgili hükümleri içermektedir. Bu hükümlerin ihlal edilmesi çeşitli sorunların varlığını gündeme getirmektedir. Bu çalışmada, Türkiye’de telif hakları uygulanmalarına ilişkin ihlaller Yargıtay Kararları temel alınarak incelenecektir.

1 VII. Düşünce ve kanaat hürriyeti

Madde 25 – Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir.

Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

VIII. Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti

Madde 26 – Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.

Bu hürriyetlerin kullanılması, (Ek ibare: 3/10/2001-4709/9 md.) milli güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir.

(Mülga: 3/10/2001-4709/9 md.)Haber ve düşünceleri yayma araçlarının kullanılmasına ilişkin düzenleyici hükümler, bunların yayımını engellemek kaydıyla, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin sınırlanması sayılmaz.

(Ek: 3/10/2001-4709/9 md.) Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir.

2 IX. Bilim ve sanat hürriyeti

Madde 27 – Herkes, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir.

Yayma hakkı, Anayasanın 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri hükümlerinin değiştirilmesini sağlamak amacıyla kullanılamaz.

Bu madde hükmü yabancı yayınların ülkeye girmesi ve dağıtımının kanunla düzenlenmesine engel değildir.

3 A. Basın hürriyeti

Madde 28 – Basın hürdür, sansür edilemez. Basımevi kurmak izin alma ve mali teminat yatırma şartına bağlanamaz

4 BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi 27’inci Maddesi:

“1. Herkes toplumun kültürel faaliyetine serbestçe katılmak, güzel sanatları tatmak, bilim alanındaki ilerleyişe katılmak ve bundan yararlanmak hakkına sahiptir.

2. Herkes sahibi bulunduğu (yarattığı) her türlü bilim, edebiyat veya sanat eserinden doğan manevi ve maddi yararlarını korunmasını isteme hakkı vardır.”

Fikri Mülkiyet Haklarının Kapsamı

Genelde üst bir kavram olarak kullanılmakta olan “entelektüel ya da fikri mülkiyet hakları”, günümüzde bir üretim faktörü olarak kabul gören bilgi ve bu bilgiye dayalı iktisadi faaliyetler ile beraber gündeme gelen telif hakları ve sınai mülkiyet haklarını da kapsamaktadır. Fikri mülkiyet veya entelektüel mülkiyet, “fikir ve sanat eserleri” ya da kısaca telif hakları olarak bir grupta; patentler, faydalı modeller, tasarımlar, markalar, coğrafi işaretler, yeni bitki çeşitleri, entegre devre topografyaları, biyoteknoloji, gen teknolojisi, bilgisayar programları, veri tabanları, ticaret unvanı ve işletme adı, alan adları, teknik bilgi (know-how) ve ticari sırları içeren “sınai mülkiyet hakları” olarak diğer grupta yer alan kavramların genel ve üst bir ifadesidir (Suluk ve Nal, 2012, s. 1).

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) ülkemizde telif kapsamında korunan eserler için düzenlenmiştir. Telif haklarının korunması 5846 sayılı FSEK çerçevesindedir. Ancak hemen hemen her kanunda olduğu gibi FSEK’in etkileri diğer kanunlarla da uygulama alanı bulmaktadır. Örneğin, FSEK kapsamında işlenen bir suçla ilgili olarak muhakeme sırasında Türk Ceza Kanunu (TCK), Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK), Kabahatler Kanunu (KK) vs. gibi çok sayıda kanunun hükümleri söz konusu olabilmektedir.

Bu bağlamda, Ceza Muhakemesi Kanunu’nun ‘Kanunun kapsamı’ başlıklı 1’inci maddesinde yer alan (CMK, 2004) “Bu Kanun, ceza muhakemesinin nasıl yapılacağı hususundaki kurallar ile bu sürece katılan kişilerin hak, yetki ve yükümlülüklerini düzenler.” şeklindeki ifade, yargılamanın nasıl yapılacağına hüküm altına alındığını göstermektedir Aynı zamanda, FSEK’in 75’inci maddesinin üçüncü fıkrasında 5271 sayılı CMK’nın elkoyma ile ilgili hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmektedir (FSEK, 1951). Bundan başka, FSEK’in neredeyse tümüyle bandrol ihlallerinin ele alındığı, haklara tecavüzün önlenmesi başlıklı 81’inci maddesinin son fıkrası, suçların bir tüzel kişi faaliyeti kapsamında işlenmesi durumunda Türk Ceza Kanunu’nun tüzel kişiler ile ilgili güvenlik tedbirlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır (FSEK, 1951). Ayrıca, aynı maddenin 7’nci fıkrasında bandrollü nüshaların yol, meydan, iskele, köprü ve benzeri yerlerde satılması durumlarında Kabahatler Kanunu’nun İşgal başlığı altında bulunan 38/1⁵ fıkrasına göre cezalandırma yapılacağı belirtilmiştir.

Türkiye’de Fikri Mülkiyet Hukukunun Geçmiş

Türkiye’deki fikri mülkiyet alanında meydana gelen gelişmede matbaanın kurulması ve İbrahim Müteferika’nın kısıtlı da olsa kitap basımına başlaması başlangıç olarak görülmekle birlikte, Osmanlı İmparatorluğu’nda eser sahibi ya da yazar hakları açısından önem arz eden ilk ciddi belge Fransız İhtilali’nin etkisi ile ortaya çıkan ve eser sahiplerine

5 “Madde 38- (1) Yetkili makamların açık ve yazılı izni olmaksızın meydan, cadde, sokak veya yayaların gelip geçtiği kaldırımları işgal eden veya buralarda mal satışı arz eden kişiye, belediye zabıta görevlileri tarafından elli Türk Lirası idarî para cezası verilir...”(Kabahatler Kanunu, 2005).

telif hakkı tanınması konusunda başlangıç niteliğinde olan 1850 tarihli Encümen-i Daniş Nizamnamesi’dir (Tekinalp, 2005, s. 83).

Matbaanın ülkemize yaklaşık olarak 300 yıl sonra (1727) girmesi ile Batı’da meydana gelen gelişmeler büyük bir gecikme ile izlenebilmiştir. Osmanlı döneminde telif hakkıyla ilgili gerçek anlamda ilk hukuki düzenleme 1857 tarihli Telif Nizamnamesidir. Bu Nizamname, basılan eser nüshaları tükenene kadar basımcıya eser üzerinde elinde bulundurma hakkı (zilyetlik), yazara da hayat boyu imtiyaz tanınmaktaydı (THGM, 2012).

Gerçek anlamda ilk fikir ve sanat eserleri kanunu olan “Hakk-ı Telif Kanunu” 8 Mayıs 1910 tarihinde çıkarılmıştır. Hakkı Telif Kanunu ise Milli Eğitim Bakanlığı’nın talebi ve İstanbul Hukuk Fakültesi’nin de talimatı üzerine, Prof.Hirsch tarafından hazırlanan 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nun yürürlük tarihi olan 1 Ocak 1952 tarihine kadar yürürlükte kalarak, Türk kültür ve sanat yaşamını belirleyecek olan bir kanun olarak yürürlüğe konulmuş ve Kanunun 14’üncü maddesi ile çeviri bütünüyle serbest bırakılmıştır (THGM, 2012).

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Türkiye’nin Bern Sözleşmesi’ne katılması akabinde, o zaman geçerli olan 1910 tarihli Hakkı Telif Kanunu yerine, Prof. Dr. E. Hirsch’in⁶ hazırladığı ve halen yürürlükte olan 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) olarak 1 Ocak 1952 yılında yürürlüğe girmiştir (Erel, 2009, s. 48). FSEK, günümüze kadar değişik zamanlarda, yapılan anlaşmalara ve Avrupa Birliği direktiflerine uygun olma çabaları sonucunda zamanın şartlarına uyarlanmaya çalışılarak çeşitli değişikliklere maruz kalmıştır. İlk kez 2936 sayılı Kanunla 1983 yılında değişikliğe gidilen 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, sırasıyla, 1995, 2001, 2004, 2005, 2007, 2008 yıllarında ve 29.02.2012 tarihinde 6279 sayılı yasa ile Ek Madde 5 ve Ek Madde 10’da değişiklik yapılmak suretiyle son halini almıştır (FSEK, 1951).

Günümüzde uluslararası anlaşmalara ve günün koşullarına uygun olma çabalarına yönelik yeni mevzuat çalışmaları yapılmakta ve çeşitli değişiklikler öngörülebilmektedir. Bu değişikliklerde teknolojideki değişimin rolü de büyüktür. Ancak, yeni yasal düzenlemelerin yapılmasının gerekliliğini, sadece, teknolojideki gelişmelere ya da ihtiyaçların değişmesine bağlamamak gerekir. Değişen ve gelişen koşullara uygun yasal düzenlemelerin yapılması her zaman gerekebilmektedir.

6 Prof. Dr. Ernst Eduard Hirsch, Alman asıllı Musevi dinine mensup bir hukukçudur. Hitler ırkçılığından dolayı Türkiye’ye sığındıktan sonra 1943 yılında Türk vatandaşlığına geçmiş ve İstanbul ve Ankara Üniversitelerinde çok değerli çalışmalarda bulunup hocalık yapmıştır (TürkHukukSitesi, 2005).

Çalışmanın Amacı, Kapsamı ve Yöntemi

Bu çalışmanın amacı, Yargıtay Kararları'nın Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun⁷ 71, 72 ve 81'inci maddelerinde büyük oranda yerini bulan ve aynı zamanda bilişim suçlarının da cezai hükümlerini içeren düzenlemeleri ile ilgili olarak uygulamada ortaya çıkan sorunlar ile bu kapsamda karşılaşılan ihlallerin hangi alanlarda yoğunlaştığının analiz edilmesidir.

Bu çalışma kapsamında, HukukTürk veri tabanından 2000 yılı ve sonrası kararların tümü elde edilmiş, elde edilen kararlarda eksiklik veya okunurluğun zayıf olması gibi nedenlerden dolayı Kazancı veri tabanı da kullanılmıştır. Araştırmada toplanan verilerin incelenmesinde "içerik analizi (content analysis)" yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, genel olarak kayıtlı insan iletişiminin çalışmalarını içermektedir. Bu çerçevede, kitaplar, dergiler, web sayfaları, şiirler, gazeteler, şarkılar, tablolar (paintings), konuşmalar, mektuplar, e-posta mesajları, internet üzerinde ilan panolarına asılan kayıtlar, kanunlar, anayasalar ve bunların unsurları gibi birçok içerik analizi çalışma yöntemi bulunmaktadır (Babbie, 2007, s.320). Çalışmada, amaç doğrultusunda genel olarak, Yargıtay Kararları, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Anayasa vs. gibi hukuki belgeler analiz edilmiştir.

Bu analizlerde, başta telif haklarında karşılaşılan uygulama sorunları ile ilgili olan mahkeme kararları kullanılmış, ihlal edilen unsurlar belirlenmiş ve sonrasında unsurlar arasındaki ilişkiler incelenmiş, ortaya çıkan suçlar mahkeme kararları da göz önüne alınarak değerlendirmeye alınmıştır. İnceleme ve analiz sonuçları tablolalar üzerinde görselleştirilmiştir.

5846 Sayılı Fikir Sanat Eserleri Kanunu (FSEK)

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu 13.12.1951 tarih ve 7981 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak 01 Ocak 1952 tarihinde yürürlüğe girmiştir⁸. FSEK'in 1'inci maddesinde Kanunun amacı "fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespitini yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo-televizyon kuruluşlarının ürünleri üzerindeki manevi ve mali haklarını belirlemek, korumak, bu ürünlerden yararlanma şartlarını düzenlemek, öngörülen esas ve usullere aykırı yararlanma halinde yaptırımları tespit etmektir." olarak belirtilmektedir (FSEK, 1951). Böylece, FSEK kapsamında kimlerin koruma altında olacağı da kanunun amacı içerisinde ifade edilmiştir.

7 FSEK 71, 72 ve 81'inci maddelerinin bu çalışmanın temelinde bulunmasının en önemli sebebi, ihlallerin çoğunluğunun bu maddeler çerçevesinde gerçekleşmesindedir. Bu maddeler temel alınmakla birlikte diğer maddeler kapsamında telif ihlallerinin olduğu Yargıtay Kararları mevcut ise, bunlar da bu çalışmada değerlendirilmiştir.

8 "Madde 90 - Bu Kanunun 42 ve 43'üncü maddeleri hükümleri kanunun yayımı tarihinden itibaren, diğer hükümleri 1 Ocak 1952 tarihinde yürürlüğe girer." (FSEK, 1951).

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu çeşitli bölümlerden oluşmaktadır. Bu Kanun’da geçen önemli hususlardan biri eserlerdir. FSEK’de genel olarak, eserler, İlim ve edebiyat eserleri (md.2), Musiki eserleri (md.3), Güzel sanat eserleri (md.4), Sinema eserleri (md.5) ve İşlenmeler ve Derlemeler’den (md.6) oluşmaktadırlar. Eser sahibi ile ilgili hükümler 8 ve 12’nci maddeler arasında geçmektedir. Ayrıca, FSEK’de eser sahibinin mali ve manevi hakları bulunmaktadır. Eser sahibinin manevi hakları, umuma arz (md.14), adın belirtilmesi (md.15) ve eserde değişiklik yapılmasını men etmek (md.16) hakları şeklinde sıralanmaktadır. Mali hakları ise, işleme hakkı (md.21), çoğaltma hakkı (md.22), yayma hakkı (md.23), temsil hakkı (md.24), işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletim hakkı (md.25) ve güzel sanat eserlerinin satışından pay verilmesi (md.45) haklarıdır (FSEK, 1951).

Çalışmanın bundan sonraki bölümü Türkiye’deki telif hakkı ihlallerinin hangi konularda olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan analiz çerçevesinde hazırlanmış ve sunulmuştur.

Telif Hakkı İhlallerinin Konusu ve Türkiye’de Durum

Günümüzde telif hakkı ihlalleri farklı şekillerde gerçekleşebilmektedir. Bu ihlaller Kanunun herhangi bir maddesinin ihlal edilmesi suretiyle olabileceği gibi, cezai hükümler içeren FSEK’in 71, 72 ve 81’inci maddelerine uyulmaması, bunların ihlal edilmesi şeklinde de gerçekleşebilmektedir (FSEK, 1951). Tabii haliyle her diğer Kanun maddesinin ihlali suretiyle de cezai hükmün söz konusu olduğu suçlar oluşabilmektedir.

Cezai hükümler içeren FSEK’in 71, 72 ve 81’inci maddeleri sırasıyla “Manevi, mali veya bağlantılı haklara tecavüz”, “Koruyucu programları etkisiz kılmaya yönelik hazırlık hareketleri” ve “Haklara tecavüzün önlenmesi” şeklindedir. FSEK’in 71’inci maddesi kapsamında, manevi haklara karşı işlenen suçlar, bir eseri eser sahibinden izin almadan değiştirme suçu (FSEK md.71/1-1), esere veya çoğaltılmış nüshalarına izinsiz olarak kendi isminin konulması suçu (FSEK md. 71/1-2), bir eserden kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu (FSEK md.71/1-3), izinsiz olarak alenileşmemiş bir eseri kamuya duyurma suçu (FSEK md.71/1-4), eserle ilgili yanlış, yetersiz ya da aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu (FSEK md. 71/1-5), eseri tanınmış birinin adını kullanarak çoğaltma, dağıtma, yayma ve yayımlama suçu (FSEK md.71/1-6) olarak sayılabilir (FSEK, 1951).

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nun 71’inci maddesinde düzenlenen mali haklara karşı suçlar genel olarak, hukuka aykırı olarak işlenen ya da çoğaltılan eserleri satışa arz etme, satma, kiralama, ya da ödünç verme, ithal etme, ihraç etme, satın alma vs. gibi suçların (FSEK md.71/1-1) işlenmesi suretiyle yapılan ihlallerdir. Yine bu maddede geçen bağlantılı haklara karşı işlenen suçlar ise, icra, fonogram ya da yapımı hak sahiplerinin yazılı izni olmaksızın işleme, temsil etme, çoğaltma, dağıtma suçları (FSEK md.71/1-1) ile icra, fonogram ya da yapımı tanınmış birinin adını kullanarak çoğaltma, dağıtma, yayma ve yayımlama suçu (FSEK md.71/1-6) olarak yer almaktadır (FSEK, 1951).

Mezkûr Kanunun "Koruyucu programları etkisiz kılmaya yönelik hazırlık hareketleri" başlıklı 72'nci maddesinde geçen suç, bir bilgisayar programının hukuka aykırı olarak çoğaltılmasının önüne geçmek amacıyla oluşturulmuş ilave programları etkisiz kılmaya yönelik program veya teknik donanımları üretme, satışı sunma, satma ya da kişisel kullanım amacı haricinde elinde bulundurmaktır (FSEK, 1951).

5846 sayılı Kanun'un yine cezai hükümler içeren "Haklara tecavüzün önlenmesi"ne dair hükümlerin ihlali konulu 81'inci maddesi neredeyse tümüyle bandrol yükümlülüğünü ifade etmekte olup, maddede, bu yükümlülüğü gereği gibi ya da hiç bir şekilde yerine getirmemenin cezası belirtilmektedir (FSEK, 1951). Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun bu maddesi ile hem genel olarak eser sahiplerinin hem de kamu düzeninin korunması amaçlanmaktadır (Turan, 2012, s.223).

Araştırma Bulguları

"Esas/Karar No ve Tarih", "Konunun Özeti" ve içerik analizi sonucu elde edilen verilerin yer aldığı "Suçun Konusu" bölümlerinden oluşan ve Yargıtay Kararlarının incelenmesi sonucunda, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun ihlal edilen cezai nitelikteki fiillerinin neler olduklarına dair araştırma bulguları aşağıda yapılandırılmış ve Tablo I'e aktarılmıştır.

Tablo I. Yargıtay Kararları Analizi: FSEK

Esas/Karar No ve Tarih	Konunun Özeti	Suçun Konusu
EN:2002/3759 KN: 2002/3416 Yargıtay 7.CD 19/03/2002	"5846 Sayılı Kanunun 75. Maddesi uyarınca, Kanunun 71, 72 ve 73. maddelerinde sayılan suçların kovuşturmasının takibi şikayete bağlı suç niteliğinde olup, buna göre şikayetçi yayınevleri avukata vekaletname vermişlerse aslı ya da onaylı suretinin dosyaya celbedilerek şikayet yetkisi tesbit edildikten sonra, dava konusu kitapların orijinallerinin müşteki yayınevleri tarafından basım ve yayın hakkının olup olmadığının araştırılmaması hatalıdır" (HukukTürk, 2013).	Kitapların basım ve yayın hakkı
EN:2002/7481 KN:2002/7243 Yargıtay 7.CD 17/05/2002	"5846 sayılı yasanın 75. maddesinde "bu kanunun 71, 72 ve 73.maddelerinde sayılan suçlardan dolayı kovuşturma şikayete bağlıdır" hükmü bulunduğu gözetilerek müşteki şirketlerin sanığın matbaasında ele geçen kitapların yayıncısı olduklarını iddia etmeleri karşısında, yayınevi şirketleri ile kitapların yazarları arasında basım ile ilgili anlaşma olup olmadığı var ise kaç baskı ve ne miktarda anlaşıldığı, eser sahiplerinin eserler üzerindeki haklarını yayınevlerine devredip devretmedikleri, eserler üzerindeki koruma sürelerinin dolup dolmadığı araştırılarak hüküm kurulması gerekir" (HukukTürk, 2013).	Kitapların basım ve yayın hakkı

EN:2002/23395 KN:2003/12712 Yargıtay 7.CD 18/12/2003	"Müştekinin hangi kitaplara el konulduğunu bilmediği gözetilerek emanette kayıtlı, suça konu kitapların listesi çıkartılıp, müdahil vekiline; bu kitaplar üzerinde hak sahibi olduklarını ispatlayacak belgeleri sunması için süre verildikten ve gerektiğinde Kültür Bakanlığı'ndan da dava konusu kitaplara bandrol verilip verilmediği hususu sorulup araştırma yapıldıktan sonra sonucuna göre müştekinin şikayet hakkı bulunup bulunmadığının takdiri gerekir" (HukukTürk, 2013).	Kitaplar üzerinde hak sahipliği ve bandrol yükümlülüğünün yerine getirilmesi ile ilgili.
EN:2007/2455 KN:2009/13996 Yargıtay 7. CD. 11/11/2009	"Katılan firmalar vekiline şikayeti üzerine sanığın işyerinde usulüne uygun yapılan aramada, hard disklerde katılanlar adına tescilli bilgisayar programlarının kullanıldığı tespit edilerek hard disklere ve CD'lere el konulduğu ve programların lisanslı olduğu sanık tarafından kanıtlanmadığından atılı eylemin gerçekleştiğinin kabulü ile uzlaşma hükümlerinin değerlendirilmesi gerekir" (HukukTürk, 2013).	Bilgisayar programlarının izinsiz kullanılması, lisanssız program kullanımı
EN:2007/ 4167 KN:2010/2964 Yargıtay 7. CD. 24/02/2010	"5846 sayılı Yasa'nın suç tarihinde yürürlükte bulunan 5101 sayılı yasa ile değişik 81. maddesinin 9. fıkrasının l/b alt bendinde 5728 sayılı yasa ile değişik 81/13. maddesi ve aynı Yasa'nın 71/1. madde hükümleri karşılaştırılıp sonucuna göre mahkemece uygulama yapılması gerekir" (HukukTürk, 2013).	Bandrol uygulamasına aykırı CD, kasetler ile kayıt dolum cihazları.
EN: 2007/15364 KN: 2008 314 Yargıtay 7. CD. 24/01/2008	"Suça konu şiirlerin sahibinden izin almaksızın eserde yer alması, şahsi davacının mali ve manevi haklarını ihlal edici niteliktedir. Bu nedenle, sanığa yüklenen fikir ve sanat eseri sahibinin mali ve manevi haklarına tecavüz suçu oluşmuştur" (HukukTürk, 2013).	Şiirlerin sahibinden izin alınmaksızın eserde yer alması, eser sahibinin mali ve manevi haklarına tecavüz suçu.
EN: 2007/16776 KN: 2009/13083 Yargıtay 7. CD. 10/11/2009	"5846 sayılı Yasa'dan kaynaklanan davalara ihtisas mahkemelerinin bakacağı, anılan Yasa'nın 76. maddesinde belirtildiğinden görevsizlik kararı verilmesi gerekir. Yasadışı çoğaltılıp satışa sunulan yayınlarla ilgili olarak dava konusu kitapların orijinal olup olmadıkları, orijinal değilse hangi firmanın yayını olduğunun tespit ile yayın hakkı devralınmışsa müştekinin yayım ve eser sahibi haklarını haiz olup olmadığının belirlenip, sonucuna göre karar verilmelidir" (HukukTürk, 2013).	Yasadışı olarak çoğaltılmış kitapların satışa sunulması suçu.
EN: 2008/18278 KN: 2011/2532 Yargıtay 7. CD 15/03/2011	"Yakalama ve el koyma tutanağına göre, sanığın seyyar tezgahta bandrolsüz CD ve VCD satarken yakalandığının anlaşılmasına, sanık aşamalarda beyanlarında da tezgahın başında geçici olarak bulunduğuna ve tezgahın sahibinin kimliğini bilmediğine yönelik beyanları nazara alındığında, sanığın savunmasının kendisini suçtan kurtarmaya yönelik olduğu gözetilmelidir" (HukukTürk, 2013).	Bandrolsüz CD ve VCD satma suçu.

EN: 2009 / 463 KN: 2011 / 349 Yargıtay 7. CD. 17/01/2011	"5728 sayılı Yasa'nın 562. maddesi ile değişik 5271 sayılı Yasa'nın 231.maddesinin 5 ve 14.fıkraları uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması uygulamasının olanaklı hale gelmesi ve bu maddenin 6.fıkrasına 25.07.2010 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6008 sayılı Yasa'nın 7. maddesi ile bir cümle eklenmesi karşısında, 5237 sayılı TCK'nin 7. maddesi gözetilerek, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının yasal koşullarının oluşup oluşmadığının mahkemesince saptanarak sonucuna göre uygulama yapılması zorunluluğu, bozmayı gerektirmiştir" (HukukTürk, 2013).	Bandrol yükümlülüğüne aykırı, bandrolsüz eseri çoğaltma, satma suçları.
EN: 2009 / 1767 KN: 2009 / 6608 Yargıtay 7. CD. 14/05/2009	"Eserler üzerinde hak sahibi olan suçun mağdurları davadan haberdar edildikten sonra yasal sürede şikayette bulunulması ve hak sahibi olduğunun ispatlanması halinde, lehe yasanın belirlenmesi bakımından 5846 sayılı Yasa'nın suç tarihinde yürürlükte bulunan 5101 sayılı yasa ile değişik 81/9. maddesi ile 5728 sayılı yasa ile değişik 81/13. maddesi ve aynı Yasa'nın 71/1. maddesi hükümleri karşılaştırılıp, sonucuna göre uygulama yapılması gerekir" (HukukTürk, 2013).	Bandrolsüz ve kopya film CD'leri ve DVD'leri, müzik CD'leri, PS-2 oyun CD'leri ile çoğaltmada kullanılan doblecater, CD VWRTER, DVD VVRUERlar ve bilgisayarlar ele geçirmiş, Lehe Yasa hatası.
EN: 2009 / 18685 KN: 2011 / 1887 Yargıtay 7. CD 21/02/2011	"Kiralamak veya ödünç vermek suretiyle ya da sair şekilde yayan, ticari amaçla satın alan, ithal veya ihraç eden, kişisel kullanım amacı dışında elinde bulunduran ya da depolayan kişi hakkında bir yıldan beş yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolünür." şeklindeki hüküm ve aynı Yasanın soruşturma ve kovuşturma usulünü düzenleyen 75. Maddesindeki "71 ve 72. maddelerde sayılan suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılması şikayete bağlıdır. Yapılan şikayetin geçerli kabul edilebilmesi için hak sahiplerinin veya üyesi oldukları meslek birliklerinin haklarını kanıtlayan belge ve sair delilleri Cumhuriyet Başsavcılığına vermeleri gerekir" (HukukTürk, 2013).	Bandrolsüz ve korsan CD satma suçu. Şikayete bağlı suç. Lehe Yasa hatası.
EN: 2011 / 361 KN: 2011 / 2844 Yargıtay 7. CD 23/03/2011	"Mali haklara tecavüz suçundan kamu davası açılmış olup, dava konusu CD'ler üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılarak eser listesinin çıkarılması ve bu liste doğrultusunda şikayetçilerin hak sahipliğini kanıtlayan belgelerin temini ile, sonucuna göre şikayetçi şirketlerin şikayet ve davaya katılma haklarının bulunup bulunmadığı belirlenerek bir karar verilmesi gerekir" (HukukTürk, 2013).	CD'ler üzerinden mali suç işlenmesi.
EN: 2002 / 21822 KN: 2003 / 3600 Yargıtay 7. CD 27/05/2003	"5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 72. maddesindeki çoğaltma unsurunun oluşması için eserin fotokopi yoluyla çoğaltılıp kitap haline getirilerek kitabın tümünün satılması gerekir" (HukukTürk, 2013).	FSEK 72. madde kapsamında kitap (fotokopi yoluyla) çoğaltma suçu. Yerel Mahkemece eksik inceleme.

<p>EN: 2008 / 12051 KN: 2008 / 12531 Yargıtay 11. HD. 10/11/2008</p>	<p>"Davalıların ibraz ettiği deliller davacılara tebliğ edilmemesi ve karşı delil sunma olanağı da davacılara tanınmaması olup, kesin sürenin kapsamında yer alan bu hususun yerine getirilmesi davacılara ait bir yükümlülük de değildir. Delillerden bazılarında, davalılar da dayanmış olup, bazıları da davalıların ticari defter ve kayıtlarına ilişkindir. Öte yandan, verilen süre delillerden bazıları için yeterli de değildir. Mahkemece, davanın kesin süre nedeniyle reddi bu açıklamalar ve tespitler karşısında doğru olmamıştır" (HukukTürk, 2013).</p>	<p>Müzik eserinin izinsiz kullanılması ve temsil edilmesi suçları. Eksik inceleme, yanlış nitelendirme.</p>
<p>EN: 2000 / 7663 KN: 2000 / 9770 Yargıtay 11. HD. 07/12/2000</p>	<p>"Dava, mali hakları davacıya ait kitabın davalılarca haksız olarak çoğaltılıp yayımlandığı iddiasına dayalı fikir hakları nedeniyle tazminata ilişkindir. Bozmaya uyulduğuna göre, bu defa davacı tarafın, davalıların Kitabı haksız olarak basıp yayınlamaya devam ettikleri, davalılar eyleminin aynı zamanda suç olup (FSEK md.73) ceza zamanaşımına tabi olduğu yönündeki iddiaları da değerlendirilmek suretiyle, somut olayın özelliğine göre zamanaşımı sürelerinin gerekçeli olarak irdelenip tartışması gerekir" (HukukTürk, 2013).</p>	<p>İzinsiz kitap çoğaltımı.</p>
<p>EN: 2008 / 12281 KN: 2011 / 5642 Yargıtay 7. CD. 04/05/2011</p>	<p>"Sanığın satışa arz ettiği CD'lerde kayıtlı eserler üzerinde şikayetçilerin haklarının bulunup bulunmadığı tespit edilmeden, kamu davasına katılmalarına karar verilmesi doğru değildir" (HukukTürk, 2013).</p>	<p>Korsan olarak üretilmiş 900 adet bandrolsüz film ve müzik CD satışa sunma suçları.</p>
<p>EN: 2002 / 9357 KN: 2002 / 8803 Yargıtay 7. CD. 10/06/2002</p>	<p>"Seyyar tezgahta film CD'si satan sanığın elde olunan CD'yi bizzat çoğalttığına dair delil olmadığı cihetle bandrolsüz film CD'si satmaktan ibaret filinin 3257 sayılı Sinema, Video ve Müzik Eserleri Kanunu'nun 9.maddesi delaletiyle 12.maddesinin tatbiki gerekeceği nazara alınarak görevsizlik kararı verilmesi gerekirken duruşmaya devamlı yazılı şekilde karar verilmesi yasaya aykırıdır" (HukukTürk, 2013).</p>	<p>Bandrolsüz film CD' si satma, bulundurma, çoğaltma suçları. Görevsizlik ihlali.</p>
<p>EN: 2003 / 3055 KN: 2003 / 191 Yargıtay 7. CD. 20/03/2003</p>	<p>"5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na muhalefet suçundan yargılanan sanığın bandrolsüz CD satmak şeklindeki eylemi hakkında 3257 sayılı Sinema, Video ve Müzik Eserleri Kanununun 9. ve 12. maddesinin uygulanması suretiyle karar verilmesi gerekir" (HukukTürk, 2013).</p>	<p>Bandrolsüz CD satma suçu.</p>
<p>EN: 2003 / 13998 KN: 2006 / 238 Yargıtay 7. CD. 13/02/2006</p>	<p>"Herhangi bir eseri hak sahibi olmadan yasalara aykırı biçimde çoğaltan veya yayan kimselerin yasaya uygun biçimde bandrol almalarına yasal olanak bulunmadığından 5846 sayılı Kanunun 81. maddesindeki suçu işlenmesi mümkün değildir" (HukukTürk, 2013).</p>	<p>Hak sahibi olmadan eser çoğaltma suçu ve usulsüz bandrol alma suçu. Re'sen takibi gereken suç olmasına rağmen (FSEK 81) şikayete bağlı şekilde değerlendirilmiş.</p>

EN: 2004 / 9622 KN: 2004 / 6538 Yargıtay 7. CD. 12/05/2004	"Sanığın tezgah üzerinde bandrolsüz kaset satmak şeklinde belirlenen eyleminin, 3257 sayılı kanunun 12. maddesine aykırılık teşkil ettiği ve bu maddede gösterilen idari para cezasını verme yetkinin de belediyeler veya Mülki Amirliklere ait bulunduğu gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekir"(HukukTürk, 2013).	Bandrolsüz kaset satma suçu. Görevsizlik ihlali.
EN: 2005 / 7-67 KN: 2005 / 97 Yargıtay Ceza Genel Kurulu 19/07/2005	"Yasal hak sahibi olmayan failin süreli yayını çoğaltması ve yayması eylemi, seçimler hareketli suçlardan olan ve 5846 sayılı Yasa'nın 5101 sayılı Yasa ile değişik 81. maddesinin 9. fıkrasının 1/b alt bendinde düzenlenen, bandrol almaksızın çoğaltma ve yayma suçunu oluşturur." (HukukTürk,2013).	Bandrolsüz süreli yayınları (korsan kitap) çoğaltma ve yayma suçu. Y.7.CD Kararına karşı itiraz.
EN: 2005 / 1833 KN: 2006 / 114 Yargıtay 7. CD. 06/02/2006	"Suç tarihi itibarıyla her bir CD için 14.285.817 Türk Lirası üzerinden hesaplama yapılmak suretiyle 880 adet CD için toplam 12.571.518.960 Türk Lirası para cezası uygulanması gerektiği gözetilmeden, Türk Ceza Kanunu'nun 24. maddesinde öngörülen 5.452.602.000 Türk Lirası üst sınırın geçilemeyeceğinden bahisle, para cezasının iptaline karar verilmesinde isabet görülmemiştir" (HukukTürk, 2013).	Bandrolsüz CD satma suçu.
EN: 2005 / 17242 KN: 2007 / 5986 Yargıtay 7. CD. 19/07/2007	"İşyerinde yasal hak sahibi olmadığı Fikir ve Sanat Eseri niteliğindeki film ve oyun CD'lerine ilişkin" (HukukTürk, 2013).	Fikir ve Sanat Eseri niteliğindeki film ve oyun CD'lerini bandrol almaksızın işyerinde satma suçu. Yanlış hüküm (81/9-1-b yerine 1-a) ⁹
EN: 2006 / 307 KN:2006 / 299 Yargıtay Ceza Genel Kurulu 12/12/2006	"Devlet sistemimiz içinde yer alan il ve ilçe idare kurulları, en büyük Mülki Amirlikler, Belediye makamları, Gümrük Komisyonları, Orman İşletme Şeflikleri (Kunter-Yenisey, Ceza Muhakemesi Hukuku, I. Kitap, 12. Bası, 2003, s. 871 vd., Prof. Dr.Tahir Taner, Ceza Muhakemeleri Usulü Dersleri, 1944, s. 27 vd.) gibi makamlar, yargı mercii olmadıkları halde, yaptırım uygulama bakımından kendilerine kısmen kaza yetkisi verilmiş makamlardır. Bu bakımdan, adli yargı mercii olan genel mahkemeler ile kaza yetkisini haiz bu Makamlar arasında çıkabilecek görev ve yetki uyumsuzluklarını, merci belirleme suretiyle çözme görevi, 1684 sayılı yasanın 1. maddesi uyarınca Yargıtay Ceza Genel Kuruluna aittir" (HukukTürk, 2013).	3257 sayılı Yasanın 8. maddesi delaletiyle 11/c maddesi kapsamında suç, FSEK 81 ihlali. Görevsizlik ihlali.

9 FSEK 81/9 (eski hali):"Bu madde hükümlerine aykırı olarak kasten,

1. Bu Kanuna göre bandrol alınması gereken eser, icra ve yapımların tespit edildiği kaset, CD, VCD ve DVD gibi taşıyıcı materyaller ile süreli olmayan yayınları;

a) Bu maddenin yedinci fıkrasında sayılan yerlerde, bandrol almaksızın satanlar hakkında, üç aydan iki yıla kadar hapis veya beşmilyar liradan ellimilyar liraya kadar ağır para cezasına veya zararın ağırlığı dikkate alınarak her ikisine birden,

b) Bandrol almaksızın çoğaltan ve yayan veya eser sahibinin ve bağlantılı hak sahibinin haklarını ihlal edecek şekilde bedelsiz yayan, bu Kanuna ve ilgili mevzuata uygun alınmış bandrolleri mevzuatta belirlenen şekilde yaptırmadan bedelli ve bedelsiz yayan kişiler hakkında, iki yıldan dört yıla kadar hapis veya ellimilyar liradan yüzellimilyar liraya kadar ağır para cezasına veya zararın ağırlığı dikkate alınarak her ikisine birden,"

EN: 2007 / 72 KN: 2007 / 74 Yargıtay Ceza Genel Kurulu 27/03/2007	"Bandrolsüz CD satmak suçundan açılan kamu davasında; 5326 sayılı Kabahatler Yasası'nın 24. Maddesinde; "kovuşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması halinde mahkeme tarafından idari yaptırım kararı verilir." hükmü uyarınca atılı eylem ister adli yaptırımı gerektiren suç, isterse idari yaptırımı gerektiren kabahat oluştursun, her iki halde de yargılama yaparak kovuşturma konusu fiili değerlendirme ve gerektirdiği yaptırımı belirleme görevi adli merciye aittir" (HukukTürk, 2013).	Bandrolsüz CD satma suçu. Görevsizlik ihlali.
EN: 2007 / 242 KN: 2007 / 248 Yargıtay Ceza Genel Kurulu 27/11/2007	"Yargı yetkisini haiz sair makamlar, çeşitli yaptırımları uygulayabilmeleri bakımından kendilerine kısmen yargı yetkisi verildiği halde, yargı merci olarak kurulmayan ve görevlileri hakim sıfatını taşımayan makamlardır. İl ve ilçe idare kuralları, en büyük Mülki Amirlikler, Belediye makamları, gümrük komisyonları, orman işletme şeflikleri gibi makamlar örnek olarak gösterilebilir. Öte yandan uyumsuzlukların merci tayini suretiyle çözümlenebilmesi suçun uyumsuzluğa konu kararların kesinlik kazanması gerekir" (HukukTürk, 2013).	Bandrolsüz CD satma suçu. Karar kesinleşmemiş. ¹⁰ Görevsizlik, uyumsuzluk
EN: 2008 / 8691 KN: 2011 / 17629 Yargıtay 7. CD. 19/10/2011	"5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa aykırı davranmak suçundan sanık hakkında yapılan yargılama sonucunda sanığın üzerine atılı suçun anılan Kanunun 75/1.maddesi uyarınca şikayete bağlı olduğu ve hak sahipleri tespit edilmeden, şikayetçi olup olmadıkları konusunda beyanları alınmadan dava açıldığından bahisle yargılamanın 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 223/8.maddesi gereğince durdurulması hakkında" (HukukTürk, 2013).	Bandrolsüz CD çoğaltma ve yayma suçları. Suç şikayete tabi değildir.
EN: 2011 / 208 KN: 2011 / 245 Yargıtay Ceza Genel Kurulu 06/12/2011	"Yerel mahkeme direnme hükmünün gerçekleşen dava zamaşımı sebebiyle bozulmasına ve bu husus yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden 1412 sayılı CYUY'nın 5320 sayılı kanunun 8' inci maddesi uyarınca halen yürürlükte bulunan 322'nci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak kamu davasının zamaşımı sebebiyle düşmesine karar verilmiştir" (HukukTürk, 2013).	Bandrolsüz CD satma suçu. Uyuşmazlık, görevsizlik.
EN: 2011 / 9738 KN: 2012 / 3210 Yargıtay 7. CD. 09/02/2012	"Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na muhalefet suçunda bunun dışında sanığın 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında hakkında kesinleşmiş bir mahkumiyetin bulunmadığının anlaşılması karşısında, adı geçen sanığın suçu meslek edinen olarak kabulü ile hakkında verilen cezanın mükerrirlere göre infaz edilmesine karar verilmesinde isabet görülmemiştir" (Kazancı, 2013).	Bandrol yükümlülüğüne aykırı ya da bandrolsüz olarak eseri çoğaltıp satma suçları.
EN: 2012/6332 KN: 2012/23514 Yargıtay 7. CD. 17.9.2012	"İşyerinde bandrolsüz eser satarken yakalanan sanık hakkında 5846 sayılı yasanın 81/9-1/b maddesi uyarınca cezalandırılması için kamu davası açılmıştır. Sanık hakkında 5846 sayılı yasanın 81'inci maddesinin 4'üncü fıkrası uyarınca neticeten 10 ay haptisten çevrilme 6000 TL ve 1660 TL doğrudan adli para cezası verilmesi hukuka uygundur" (Kazancı, 2013).	Bandrolsüz eser satma, CD, DVD, VCD satma.

10 1684 sayılı Yasa'nın 1'inci maddesi gereği, Adli yargı kapsamındaki mahkemeler ile yargı yetkisine sahip diğer makamlar arasında doğacak bir görev uyumsuzluğunun CGK'de çözümlenebilmesi için kararların kesinleşmesi gerekmektedir (Umumi Mahkemeler..., 1930; Kazancı, 2013).

Tablo I'de ayrıntılı olarak sunulan araştırma bulguları aşağıda yer alan Tablo II'de özet halinde belirtilmekte ve bu tablolar ile ilgili yorumlara sonraki paragraflarda, "Bulguların Yorumlanması" bölümünde yer verilmektedir.

Tablo II. Telif ile İlgili Uygulama Sorunları

FSEK İhlal Konuları	İhlal Sıklığı ¹¹	Oran	Yüzde %
Bandrol Yükümlülüğü İhlali	21	21/52	40
Bandrolsüz Kaset CD, VCD, DVD Satma vs. Suçları	16	16/52	30
Kitapların Basım ve Yayın Hakkı İhlali	6	6/52	12
Görevsizlik	6	6/52	12
Bilgisayar programlarının izinsiz kullanılması,	1	1/52	2
Lisanssız Bilgisayar Programı Kullanımı	1	1/52	2
Şiirlerin Sahibinden İzin Alınmaksızın Eserde Yer Alması	1	1/52	2
Toplam	52	52/52	100

Bulguların Yorumlanması

Tablo I'de yer verilen konunun özeti ve suçun konusu olarak düzenlenen bölümler, temel olarak Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ihlalleri dolayısıyla görülen ve Yargıtay'ın çeşitli mercilerinin vermiş olduğu kararlardan elde edilen bilgiler doğrultusunda hazırlanmıştır. Elde edilen bu tablo sonuçları, FSEK kapsamında bu alanda işlenen suçların, ihlal edilen hukuki durumların konuları çerçevesindedir. Bununla birlikte, bu kararlardan bazılarında, çeşitli adli makamların görev vs. gibi uyuşmazlıklara maruz kaldıkları ve bu uyuşmazlıkların Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nca giderilmesi yoluna gidildiği hukuki süreçlerin olduğu anlaşılmaktadır.

Konumuz itibarıyla yaptığımız karar analizleri, çeşitli konularda uygulama sorunları bulunduğunu da göstermektedir. Örneğin, FSEK madde 75'de ifade edilen ve 71 ve 72'nci madde kapsamındaki suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılmasının şikâyete bağlı olduğu hususlarını içeren hükmün gerek davacı gerekse de davalılar tarafından bazı durumlarda da yerel mahkemelerce ihlal edilebildiği görülmektedir.

Bundan başka, şikâyete bağlı olan FSEK'in 71 ve 72'nci maddeleri ile ilgili suçlar için temyize giden kararlar yanında, şikâyete bağlı olmayan ve re'sen takibi gereken suç olmasına rağmen mahkemelerce şikâyete bağlı suç olarak değerlendirilip Yargıtay'ca bozulmasına sebebiyet verilen hukuki durumlar da mevcuttur. FSEK'in bandrol yükümlülüğüne aykırı fiillerin cezalandırılmasını öngören 81'inci maddesi, re'sen soruşturulması ve kovuşturulması gereken bir suç olup, şikâyete bağlı değildir (FSEK, 1951).

11 İhlal Sıklığı bir Karar'dan konumuz itibarıyla bir ya da birden çok sonuca ulaşılması ile elde edilmiştir.

Yine yargı süreçlerinde, verilen hükümlerin lehe kanun hükümlerini ele alması gerektiği şeklinde ortaya çıkan yerel mahkeme kararlarının da bulunduğu ve temyiz istemine maruz kalan muhakeme olayları da bulunmaktadır. Lehe kanun hususlarının uygulanması gerektiği durumlar, eski yasa döneminde işlenip de hüküm verilmeden önce yeni yasanın hükümlerinin yürürlüğe girmesi dönemlerinde gerçekleşmektedir.

Analiz edilen FSEK maddeleri içerisinde 73'üncü¹² madde gibi yürürlükten kaldırılmış bulunan hükümler ile ilgili ihlaller de bulunmaktadır. Analiz dönemimiz itibariyle bu gibi hükümler de değerlendirilmiştir.

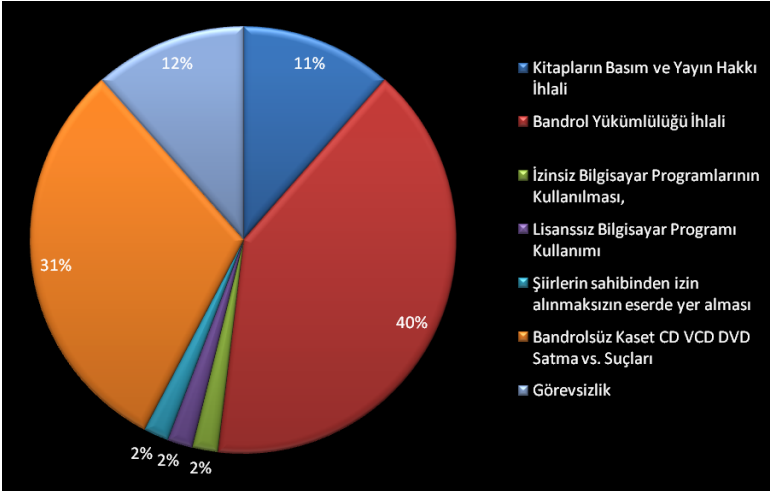
Fikir ve sanat eserleri ile ilgili ihlallerin yani FSEK kapsamında işlenen fiillerin suç konularının ağırlıklı olarak FSEK'in 81'inci maddesinde değinilen "bandrol yükümlülüğüne aykırılık" şeklinde görüldüğü ortaya çıkmıştır. Yani, çalışma kapsamında, FSEK'in 81'inci madde ihlalleri büyük önem arz etmektedir. Bundan başka, analizde, aynı konuda işlenen ortak paydaya sahip korsan CD, DVD, film vs. gibi ihlallere de büyük oranda rastlanmaktadır.

Elde edilen sonuçlar dikkate alındığında FSEK'in 52¹³, 71, 72, 73¹⁴, 75, 76¹⁵, 80¹⁶ ve 81'inci maddeleri ile ilgili hususlarda ihlallerin olduğu tespit edilmiştir. Yani, temel alınan FSEK'in 71, 72 ve 81'inci maddeleri dışında da diğer bazı hükümlerin ihlal edildiği sonucuna varılmıştır. Böylece, veri tabanında bulunan, 2000 ve sonrası yılları kapsayan 30 adet Yargıtay kararının incelenmesi sonucunda yukarıda bahsedildiği şekilde kategori analizi yapılan kanun maddelerinin dışında başka diğer hükümlerin de ihlal edilmesi sonucu ortaya çıkmıştır.

Kararların içeriklerinin analiz edilmesi suretiyle elde edilen önemli ihlal konuları ve ihlal sıklıkları, Tablo II'de de ifade edildiği gibi, Bandrol Yükümlülüğü İhlali (21); Bandrolsüz Kaset, CD, VCD, DVD Satma vs. Suçları (16); Kitapların Basım ve Yayın Hakkı İhlali (6); Görevsizlik (6); Bilgisayar Programlarının İzinsiz Kullanılması (1); Lisanssız Bilgisayar Programı Kullanımı (1); Şiirlerin Sahibinden İzin Alınmaksızın Eserde Yer Alması (1) başlıklarında olduğu tespit edilmiştir. Bu analiz sonuçları Şekil 1'de grafik olarak gösterilmektedir.

Şekil 1'de, 2000 ve sonrası yılları kapsayan Yargıtay'ın çeşitli mercilerine intikal eden, telif hakları ile ilgili olarak temyiz istemlerini içeren Yargıtay Kararları'nın analiz edilmesi ile elde edilen uygulama sorunlarının özellikle Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 81'inci maddesine düzenlenen ve neredeyse tüm fıkraları bandrol yükümlülüğü hakkında olan hükmün ihlali (%40) ile ilgili olduğu görülmektedir. Şekil 1'de ayrıca, diğer telif hakkı ihlallerinin de hangi alanlarda olduğu yüzdelik değerleri ile belirtilmiştir. Genel olarak ifade edilirse, her türlü bandrol yükümlülüğü ihlallerini sınıflandırdığımız kategori dışında, aynı özelliklere sahip bandrolsüz CD, VCD, DVD vs. gibi araçların üretilip satılması ya da sadece satılması suçları önemli ihlaller arasında görülmektedir.

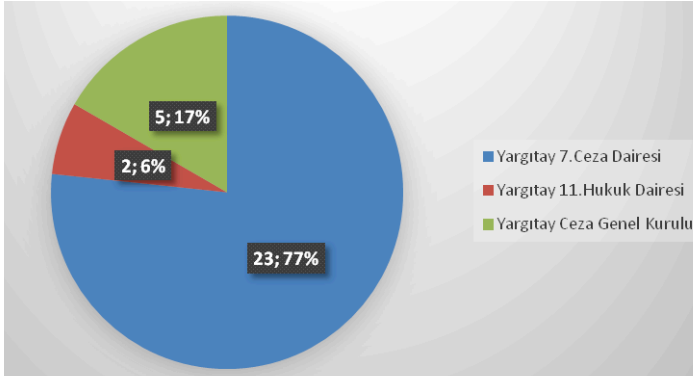
12 Kanunun "Diğer suçlar" başlıklı 73'üncü maddesi, 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Yasa'nın 578'inci maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır (FSEK, 1951).

Şekil 1. FSEK Uygulama Sorunları

Bu ihlaller ile ilgili olarak, ayrıca, FSEK'in 75'inci maddesinde hüküm altına alınan ve 'Soruşturma ve Kovoşturma' işlemlerinin anlatıldığı hükmü, "71 ve 72'nci maddelerde sayılan suçlardan dolayı soruşturma ve kovoşturma yapılması şikâyete bağlıdır. Yapılan şikâyetin geçerli kabul edilebilmesi için hak sahiplerinin veya üyesi oldukları meslek birliklerinin haklarını kanıtlayan belge ve sair delilleri Cumhuriyet Başsavcılığı'na vermeleri gerekir. Bu belge ve sair delillerin şikâyet süresi içinde Cumhuriyet Başsavcılığı'na verilmemesi halinde kovoşturmaya yer olmadığı kararı verilir." hususlarını içermekte ve yine bu hükmün de eksik uygulanmasından çeşitli hukuki ihlaller oluşmaktadır (FSEK, 1951). Bu hükme uyulmaması sonucunda haklı olunması durumunda dahi hak mahrumiyeti yaşanmaktadır.

Ayrıca, Yargıtay'a temyize giden hukuki meselelerin birçoğunda, ilk derece mahkemelerin, FSEK 71 ve 72'nci maddeleri kapsamında işlenen suçların 75'inci madde dolayısıyla şikâyete bağlı suç oldukları dikkate alınmadan hüküm verilen ve bununla ilgili yapılması gereken hususların ihlallerinin bulunduğunu belirten davalar ilgili olduğu, görülmektedir. Bunların sonucu olarak, yanlış muhakeme süreci yürütülmekte ve ilk derece mahkemelerin hükümlerinin bozulmasına neden olan Yargıtay Kararları ile karşılaşmaktadır. Aşağıdaki grafikte bu kararların analizi sonucunda Yargıtay'ın ilgili dairelerine yapılan başvuruların ağırlıkları yer almaktadır.

Şekil 2. Başvurulan Yargıtay Mercileri

Şekil 2' de görüldüğü gibi, analiz konusunda, Yüksek Mahkeme başvurularının büyük oranda Yargıtay'ın 7'nci Ceza Dairesi'ne (23 adet, %77) yapılmakta olduğu görülmektedir. Bundan başka görevsizlik, uyuşmazlık gibi hukuki işlere bakan Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na yapılan başvuru sayısı ve oranı da sırasıyla 2 (%6), 5 (%17) ve 23 (%77) tir. Bu durum, bu alanda adli ve idari makamlar arasında çeşitli zamanlarda uyumsuzlukların, uyuşmazlıkların ve görev alanı ihlalinin; kısaca, görevsizlik ya da uyuşmazlık gibi sorunların olabileceğini göstermektedir.

Veri tabanında bulunan 2000 yılından 2013 yılına kadarki tüm Yargıtay Kararları'nın analizi sonucunda en çok ihlal konularının, Tablo II ve Şekil 1'de de görüleceği üzere bandrol yükümlülüğünün ihlali (%40) ile bandrolsüz CD, VCD, DVD satma vs. gibi (%31) korsan ürünlerin üretilip satılması olduğu anlaşılmıştır. Tüm ihlallerin %71'ini oluşturan ve FSEK'in 81'inci maddesinde geçen bandrol ile ilgili olan bu iki ihlal konusu temel alınarak yapılan değerlendirme hakkındaki veriler Tablo III'de görülmektedir.

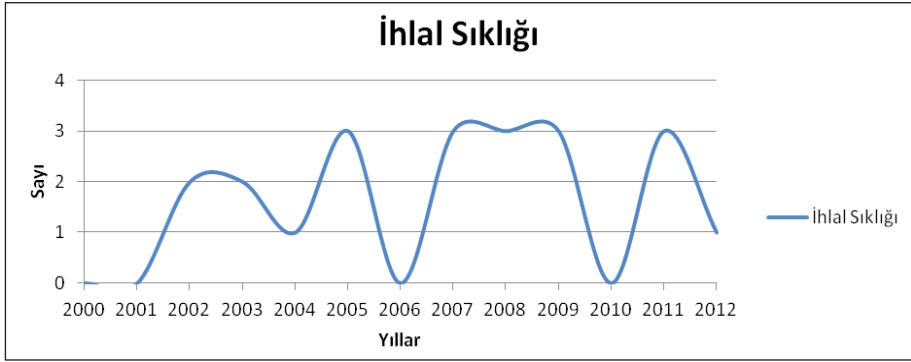
Tablo III. Uygulama Sorunları Yoğun Olan Alanlar¹⁷

En çok ihlal edilen konular	İhlal Sıklığı	Yüzde (%)
Bandrol yükümlülüğü ihlali	21	57
Bandrolsüz Kaset, CD, VCD, DVD satma vs. suçları	16	43
Toplam	37	100

En çok ihlal edilen bu iki konu ile ilgili Yargıtay'a intikal eden temyiz istemi taleplerinin tarihleri temel alınarak değerlendirildiğinde yıllar¹⁸ bazında aşağıdaki grafiksel gösterim Şekil 3 oluşmaktadır.

17 Bu tabloda yer alan oranlar, tüm ihlallerin %71'ini içeren iki kalemin 100 üzerinden değerlendirilmesi ile elde edilmiştir.

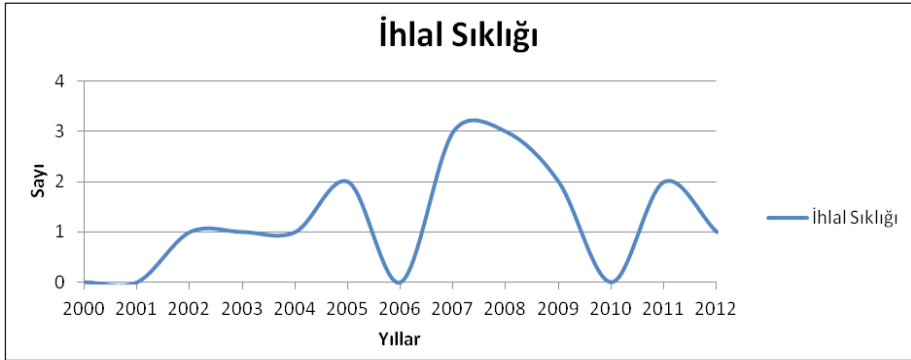
18 Yıllar olarak ifade edilen o yıl içerisinde Yargıtay'a intikal eden olaylar düşünülmektedir.

Şekil 3. Bandrol Yükümlülüğü İhlali Hakkında Temyiz Talepleri

Şekil 3'den de anlaşılacağı üzere, veri tabanlarından elde edilen kararlar çerçevesinde 2000-2001 yılları arasında bandrol yükümlülüğü ihlali konusunda Yargıtay'a intikal eden temyiz talebi bulunmamakta, 2002 ve 2003 yıllarında 2'şer talep, 2004 yılında 1'e düşmekte ve 2005'de en yüksek seviye olan 3'e çıkmaktadır. 2006 yılında ise temyiz talebi görülmemektedir. 2007-2009 yıllarında, yine en yüksek seviye olan 3'e ulaşan istemlerin 2010 yılında yine 0 değerine indiğini görmekteyiz. Akabindeki yıllarda bu değerler, 2011 ve 2012 yıllarında sırasıyla 3 ve 1 seviyelerinde bulunmaktadır.

Aşağıda Şekil 4'de bandrolsüz Kaset, CD, VCD, DVD satma vs. suçları hakkında Yargıtay'a gelen temyiz talep sayılarının yıllar bazında gösterimi bulunmaktadır.

Şekil 4. Bandrolsüz Kaset, CD, VCD, DVD Satma vs. Suçları Hakkında Temyiz Talepleri

Şekil 4’de de gösterildiği gibi, 2000-2001 yılları arasında temyiz istemi bulunmamaktadır. Ancak, 2002-2004 yıllarında 1 değerine ulaşmaktadır. 2005 yılında 2’ye çıkan temyiz istemi 2006 yılında en düşük seviye olan 0’a (sıfır) düşmektedir. 2007 ve 2008 yıllarında, yine en yüksek olan 3’e ulaşan istem, 2009 yılında 2’ye ve 2010’da ise yine en alt değeri olan 0’a düşmektedir. 2011 ve 2012 yıllarında sırasıyla 2 ve 1 istem görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Fikir ve sanat eserleri ile ilgili telif haklarına ilişkin özellikle cezai hükümler içeren ve ağırlıklı olarak 71, 72 ve 81’inci maddeler olmak üzere, 2000-2013 yılları arası veri tabanlarındaki Yargıtay Kararları’nın içerik analizi yöntemi ile incelenmesi sonucunda meydana gelen telif uygulama ihlalleri yukarıdaki tablo ve grafiklerde gösterilmiştir.

Bu alanda bir temyiz mercii olan ve adli yargı alanında yüksek mahkeme sıfatına haiz Yargıtay’ın çeşitli dairelerinin vermiş olduğu kararlar incelenmek suretiyle uygulama ihlalleri konusunda bir yargıya ulaşılmaya çalışılmış ve bu konudaki uygulama sorunlarının aşağıdaki başlıklarda olduğu tespit edilmiştir:

- ◊ Kitapların basım ve yayın hakkı ihlali
- ◊ Bandrol yükümlülüğü ihlali
- ◊ İzinsiz bilgisayar programlarının kullanılması
- ◊ Lisanssız bilgisayar programı kullanımı
- ◊ Şiirlerin sahibinden izin alınmaksızın eserde yer alması
- ◊ Bandrolsüz kaset CD, VCD, DVD satma vs. suçları
- ◊ Görevsizlik.

Sıklık analizi yapılmak suretiyle gerçekleştirilen bu çalışmada, kategorileştirilmek suretiyle ihlallerin en büyük bölümünün FSEK’in 81’inci maddesinde düzenlenen bandrol yükümlülüğü ile ilgili olduğu sonucuna varılmıştır. Korsan CD, VCD, DVD gibi ürünlerin üretimi ve satışının önemli ihlal konusu olduğu görülmüştür.

Yine yukarıda ifade edildiği gibi, ağırlıklı olarak FSEK’in 71, 72 ve 81’inci maddelerinin incelenmesi sonucu bu maddeler dışında da telif ile ilgili ihlallerin olduğu kanunun başka maddeleri de ortaya çıkmıştır. Bunlar, FSEK’in 75’inci maddesinin 1’inci fıkrasında ifade edilen ve 71 ve 72’nci maddeler ile ilgili davaların şikâyete bağlı olduğunu ifade eden hükümlerin ihlalleri yanında, yine FSEK’in 52, 76, 80 gibi maddelerinin ihlallerini de içermektedir. Burada oluşan ihlaller özellikle, FSEK’in 75’inci maddesinde hüküm altına alınan 71 ve 72’nci maddeler kapsamında yapılan hukuki davaların şikâyete bağlı olduğu hükmünün ihlal edilmesi ile oluşan hak mahrumiyetleridir. Yani kısaca, Kanunun suç tanımına giren durumlar, bir fiilin bilerek ve isteyerek yapılmış olan ihlalleri olmayıp; daha çok yanlış bilgilendirme sonucunda oluşan ve dava sürecinde tarafların (davacı, davalı

vs.) haklı oldukları gözetilmeksizin hak kaybına maruz kaldıkları ihlallerdir. Şikâyete bağlı olmayan ve re'sen kovuşturulup soruşturulması gereken 81'inci madde ihlalleri konusunda da benzer şekilde hatalı uygulamalar bulunmakta ve temyiz istemine konu olmaktadır.

Yukarıdaki paragraflarda ifade edilip grafiksel ve tablosal olarak da gösterildiği gibi en çok tekrarlanan iki ihlal konusu, 81'inci madde kapsamında bandrol yükümlülüğü ihlali ve bandrolsüz kaset, CD, VCD, DVD satma vs. suçlarıdır. Bu suçlar bilindiği üzere sadece Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun cezai hükümleri ile ilgili değildir. Aynı zamanda, bu mezkûr Kanun'un yanında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu yaptırımları, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu, 5224 sayılı Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanun (2004) (3257 sayılı Sinema, Video Ve Müzik Eserleri Kanunu, Mülga) gibi kanunların uygulamalarına ilişkin hususlar da gündeme gelmektedir. Ayrıca, idari para cezası verme yetkisine sahip belediyeler veya Mülki Amirlikler'in de bu Kanun uygulamasında görev ve sorumluluklarının olduğu, bazı durumlarda mahkemeler ile birbirlerinin görev ve sorumluluk alanlarına girebildikleri ve bu konuda çatışmaların yaşanabildiği görülebilmektedir. Bu durumun, kanunların yeteri kadar açık olmamasından kaynaklandığı söylenebilir

Görev alanına girme konusunda mahkemeler arasında da çeşitli sorunların çıktığı ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nca görevsizlik hususunda yasal çerçevede çözümlerin üretildiği de görülmektedir. Ancak görevsizlik konusunda sorunların az olması Yüksek Mahkemelerin de işlerini kolaylaştırıcaktır. Bu durum, adalet sisteminin iyi işlemesine yardımcı olacak, hem davalı hem de davacı tarafında hukuk sistemine güven duygusunun gelişmesine katkıda bulunacaktır.

Oluşan uygulama sorunları ve ihlallerin azaltılması için; soruşturma ve kovuşturma aşamalarında bulunan her kesimin kanunları iyi yorumlaması yanında, kanunların yürürlükten kaldırıldıktan sonraki değişiklikleri de iyi izleyip analiz etmesi gerekmektedir.

Daha önce de ifade edildiği gibi, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Türkiye'de 1951 yılında yürürlüğe girmiş olup, günün koşulları ve ihtiyaçlarına, teknolojideki hızlı değişime ve Avrupa Birliği'nin direktiflerine uygun olması açısından zaman içerisinde üzerinde değişiklik ve düzenlemelere gidilmiştir. Günün şartlarına bağlı olarak bu çalışmaların devam edeceği toplumsal ve hukuksal bir gerçekliktir. Bu değişiklikler çeşitli zamanlarda oluşan sorunların giderilmesine yönelik olmakla birlikte aynı zamanda uygulamada karşılaşılan sorunlar ile de ilgilidir.

Sonuç olarak, mahkeme aşamalarında ortaya çıkan sorunlar dışında Kanun'dan kaynaklanan sorunların ortadan kaldırılması ya da azaltılabilmesi için yapılacak yasa yapma çalışmaları veya değişikliklerin, toplumda bulunan yazar/eser sahibi ve eser sahibinin içinden çıktığı toplumun üyelerinin tümünün duyarlılıkları ile olanaklı olacağı da gözden kaçırılmamalıdır.

Kaynakça

- Babbie, E. (2007). *The practice of social research* (11.bs.). Belmont, CA: Wadsworth Publishing.
- Ceza Muhakemesi Kanunu (2004). *T.C. Resmi Gazete*, Sayı: 25673 (17 Aralık 2004)
- Çakmak, T. ve Yılmaz, B. (2012). Türkiye'de kültürel bellek kurumlarındaki dijitalleştirme çalışmalarının düşünce özgürlüğü bağlamında değerlendirilmesi. *Bilgi Dünyası*, 13 (2), 418-436.
- Erel, Ş.N. (2009). *Türk fikir ve sanat hukuku* (3.bs.). Ankara: Yetkin.
- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (1951). *T.C. Resmi Gazete*, 7981 (13 Aralık 1951).
- HukukTürk. (2013). *Hukuk Türk Hukuk Bilgi Bankası*. 20 Nisan 2013 tarihinde <http://www.hukukturk.com/fractal/hukukTurk/pages/home.jsp> adresinden erişildi.
- Kabahatler Kanunu (2005). *T.C. Resmi Gazete*, 25772 (M.) (31 Mart 2005).
- Kazancı. (2013). *Kazancı Elektronik Hukuk Yayıncılığı*. 21 Nisan 2013 tarihinde www.kazanci.com.tr adresinden erişildi.
- Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanun. (2004). *T.C. Resmi Gazete*, 25529 (21 Temmuz 2004).
- Suluk, C. ve Nal, T. (2012). Genel bilgiler. S. Karahan, C. Suluk, T. Saraç ve T. Nal. (Haz.) *Fikri mülkiyet hukukunun esasları* içinde (ss. 1-36). Ankara: Seçkin.
- T.C. Anayasası (1982). *T.C. Resmi Gazete*, 17863 (Mükerrer) (09 Kasım 1982).
- Tekinalp, Ü. (2005). *Fikri mülkiyet hukuku* (4.bs.). İstanbul: Arkan.
- Telif Hakları Genel Müdürlüğü. (2012). *Telif Hakları Genel Müdürlüğü Web Sitesi*. 12 Nisan 2013 tarihinde <http://www.telif.gov.tr/ana/sayfa.asp?id=394> adresinden erişildi.
- Turan, H. S. (2012). *Fikir ve sanat eserlerinin cezai himayesi*. Ankara: Seçkin.
- TürkHukukSitesi. (2005). *Türk Hukuk Sitesi web sayfası*. 13 Nisan 2013 tarihinde <http://www.turkhukuksitesi.com/showthread.php?t=4071> adresinden erişildi.
- Umumi Mahkemeler ve Karar Hakimleri ve Mustaniklerle Umumi ve Hususi Kaza Salahiyetini Haiz Makamlar Arasındaki İhtilafın Halli Hakkında Kanun.(1930). *T.C. Resmi Gazete*, 1516 (10 Haziran 1930).
- Yılmaz, B. ve Dalkıran, Ö. (2012). Türkiye'nin bilim-teknoloji politikalarında kütüphane kurumuna yaklaşım. *Bilgi Dünyası*, 13 (1), 57-81.